

Bakom lågan brinner ljuset

Sånger om en familj som mitt i julstressen får ett oväntat besök.

INTRO

Kören: En kväll i det allra mörkaste advent
då julfrid ännu inte någon känt
tänds ljus på ljus i mörka fönster
och längtan drog enligt kända mönster
oss ut att handla och shoppa
Inget kan vår längtan stoppa.

En kväll i det allra mörkaste advent
då julfrid ännu inte någon känt
tusental "timrar" tänder elljustakar
fabrikerna alla pepparkakor bakar.
Pappstjärnan från sjuttioalet med sitt röda ljus
nostalgiskt lyser ut över torg och hus.

En kväll i det allra mörkaste advent
då julfrid ännu inte någon känt
vi besöker familjen Medelmätta
mamma och pappa och dottern Lotta.
En vanlig familj i storstad djungeln
bereder sig att möta den nyfödde kungen.

(Mannen stökar runt och letar – Kvinnan kommer in i lägenheten med sin dokumentportfölj)

Mannen: *Var har du gömt undan adventsljusstaken – det är ju redan andra advent och vi har inte tänt ett enda ljus.*

Kvinnan: *Det är ditt jobb att hålla reda på sådant – för min del kunde vi lika gärna lägga ner det här julprojektet – jag har så mycket på jobbet just nu – och du är arbetslös och går bara här hemma och dräller hela dagarna. Det minsta man kan begära är att du håller reda på julpyntet.*

Kvinnan: År efter år har jag kämpat och strävat.
Projekt och karriär - för inget har jag bävat!
Snart glimrar målet – en chefspost är mig given,
det enda som hindrar är den allt för korta tiden!

Papper och papper – dokument att läsa,
ingen tid att låta julbaket jäsa!
Jag är en kvinna mitt i karriären,
ingen skall hindra mig och sätta sig på tvären!

Kören: Ingen räcker någonsin till
ingen famnar allt man bör
Ingen lyssnar på vad man vill
Ingen gläds åt det man gör.

Mannen: Jag är ingen,
ingen är jag.
Ingen vill ha mig,
jag är inget bra.
Överflödig, onyttig
bara till besvär.
Det är det som alla runt omkring mig lär.

Kören: Ingen räcker någonsin till
ingen famnar allt man bör
Ingen lyssnar på vad man vill
Ingen gläds åt det man gör.

Kören: En kväll i det allra mörkaste advent
då julfrid ännu inte någon känt
vi besöker familjen medelmåtta
mamma, pappa och dottern Lotta.
En vanlig familj i storstad djungeln
bereder sig att möta den nyfödde kungen.

DEL 1 – Familjen samlas.

Dottern: *Nu är jag hemma – jag skall ut med några kompisar.*

Mannen: *Nej, nu tycker jag och din mamma att du skall vara hemma och mysa med oss. Vi skall sätta upp allt vårt julpynt – och var har du förresten gömt undan adventsljusstaken? Jag har ju sagt till dig att du skall lägga allt julpynt i lådan märkt Julpynt – skall det vara så svårt?!*

Dottern: *Jag har inte rört någon gammal adventsljusstake – du har väl själv slarvat bort den som du brukar göra. Gubbe!*

Mannen: *Så säger man väl inte till sin far – nu får du utgångsförbud – Sätt upp den här elljustaken så länge – nu skall vi ha adventsmys.*

Kören: Tindrande ögon och söta små barn
stjärnor som blinkar och nyhuggen gran
Allt är så fridfullt vid björkbrasans härd.
Allt är idylliskt i julsagans värld.

Mannen: Snart stod på tröskeln julbocken själv
förklädd till en tonårig finnick älv
Hon ryter och gormar, hon tindrar ej mer
min dröm om familjen hon alls inte ser.

Kören: Tindrande ögon och söta små barn
stjärnor som blinkar och nyhuggen gran
Allt är så fridfullt vid björkbrasans härd.
Allt är idylliskt i julsagans värld.

Dottern: Aldrig de lyssnar, aldrig de ser,
fyllda av sig själva, aldrig att de ler.
Ingen förstår mig, ingen ger mig rätt,
Jag rymmer bort i drömmen när det är på detta sätt.

Kören: Tindrande ögon och söta små barn
stjärnor som blinkar och nyhuggen gran
Allt är så fridfullt vid björkbrasans härd.
Allt är idylliskt i julsagans värld.

Kvinnan: Arbeten, möten, papper och kontor,
jag känner mig inte längre som en mor.
Vart tog tiden vägen, längtan och behov.
Jag känner mig så liten eller som en bov.

Kören: Tindrande ögon och söta små barn
stjärnor som blinkar och nyhuggen gran
Allt är så fridfullt vid björkbrasans härd
allt är idylliskt i julsagans värld.

Dottern: *Den här ljusstaken fungerar inte!*

Mannen: *Kan du inte klara någonting – ge hit så skall jag fixa till den!*

Kören: Drömmar, längtor – allting är så skört
Vi vill så mycket, men snart är allting kört.
När blindhet och rädsla, när hat och skamsenhet
tar makt över livet, det kvävs av ensamhet.

Vart tog det vägen – ljuset som vi anat
vid horisontens rand dit vi spanat
dit blicken fick längta och trängta.
Är ljusen verkligen i mörker sänkta,
släckta,
bortom allt hopp?

Del 2 – Adventsljusstaken hittas

Mannen: *Det måste vara något fel på elektroniken i den här ljusstaken – jag förstår inte, visst fungerade väl den förra året? Alltid är det något som skall strula, aldrig att man får vara riktigt lycklig.*

Talkör: Lyckan kommer, lyckan går!
Lycklig den som lyckan får!
Inte du, inte du, inte du!

Dottern: *Titta här pappa – är inte detta adventsljusstaken du letade efter? Vad gammal den verkar!*

Mannen: *Jo, den är gammal. Jag har ärvt den efter min mamma. Vi tände alltid den första advent. Det var så högtidligt. Jag minns att vi läste något ur bibeln - också bad vi – farmor var ju lite religiös. Men hon var bra ändå!*

Dottern: *Vi kan tända ljuset nu om du vill – kom mamma!*

Kören: Stilla, ljuvligt, brinner lågan,
vittnar om en annan värld.
Längtans blickar glömmer plågan,
vilar vid en hemlig härd.

Ögon skådar och betraktar,
sjunker djupt i drömmar in.
Gåtan som där inne vaktar,
väntar snart på vännen sin.

Bortom ljuset anas gryning
lågan bär på annat hopp
än det känslans våg och dyning
kan förmedla med sitt lopp.

Längtans oro fyller kroppen
när vi anar himmelskt brus.
Någonstans där bortom hoppen
finns nog Han som är vårt ljus.

Mannen: Det måste finnas ljus bortom ljusen
glädje bortom skratten,
frid bortom nostalgin.
Det måste finnas, finnas något annat
Jag känner och jag tror det,
men vågar jag verkligen det?

Kören: Var ej rädd,
jag är här,
den som är,
du är sedd.

Jag är här,
nära dig,
ljusets Gud,
lågans liv.

Tro på mig,
lev i frid.
Jag som är
väntar här.

Var ej rädd,
Du är sedd!

Kvinnan: Det måste finnas ljus bortom ljusen
framtid bortom jobben
frihet bortom aktiekurs.
Det måste finnas något annat,
jag känner och jag tror det,
men vågar jag verkligen det?

Kören: Var ej rädd,
jag är här,
den som är,
du är sedd.

Jag är här,
nära dig,
ljusets Gud,
lågans liv.

Tro på mig,
lev i frid.
Jag som är
väntar här.

Var ej rädd,
Du är sedd!

Alla tre: Det måste finnas ljus bortom ljusen
kärlek bakom bråken
Gud bakom allt.
Det måste finnas något annat,
jag känner och jag tror det,
men vågar jag verkligen det?

Kören: Var ej rädd,
jag är här,
den som är,
du är sedd.

Jag är här,
nära dig,
ljusets Gud,
lågans liv.

Tro på mig,
lev i frid.
Jag som är
väntar här.

Var ej rädd,
Du är sedd!

Del 3 – Pyntandet börjar

- Dottern: *Mamma, kom nu och var med – släpp de där papperna och var lite i närvarande istället.*
- Mannen: *Här är lådan med alla julsakerna.*
- Dottern: *Och här är mormor och morfars gamla julkrubba – mamma, varför har vi aldrig satt upp den – det verkar ju vara jättefina figurer.*
- Kvinnan: *Jag tror att den är trasig – det är väl inget att sätta upp sådant gammalt trams – vi kan väl köpa nytt om vi skulle vilja ha en sådan där krubba.*
- Kören: Längesedan, längesedan är det någon såg oss
Längresedan är det någon mindes
Längesedan, längesedan är det vi fick tala
Längesedan är det någon lyssnade
Längelängelängesedan.
- Solo: Jag är herde från Israels land
Långt har jag vandrat i öknens sand
men vad av allt jag varit med om
natten då himlen lös är det som
berört mig mest av allt:
- Jag fick se honom som är världens salt.
- Kören: Längesedan, längesedan är det någon såg oss
Längresedan är det någon mindes
Längesedan, längesedan är det vi fick tala
Längesedan är det någon lyssnade
Längelängelängesedan.
- Solo: Jag är en ängel från himmelshöjden
allt som jag gjort är att tala om fröjden
om ljuset bak ljuset och framtidshopp
för kungar och herdar i stjärnelopp
Gloria, det är änglasång.
Jag vill sjunga den också för dig en gång.
- Kören: Längesedan, längesedan är det någon såg oss
Längresedan är det någon mindes
Längesedan, längesedan är det vi fick tala
Längesedan är det någon lyssnade
Längelängelängesedan.

- Solo: Jag heter Josef, trött av långa färden,
skyddat Maria och barnet ifrån världen.
Trofast och stadig – det är nog mitt tecken
allt skall jag offra – om jag så dör på fläcken.
Plastpappa är jag till Guds egen Son
allt jag kan ge är en krubba fylld med spån.
- Kören: Längesedan, längesedan är det någon såg oss
Längresedan är det någon mindes
Längesedan, längesedan är det vi fick tala
Längesedan är det någon lyssnade
Längelängelängesedan.
- Solo: Moderskapets börda fyllde upp mitt sinne
då ängelns bud kom, sådant är mitt minne.
Blott tretton år ung, knappt en kvinna
skulle jag dock snart himmelriket vinna.
Gossen inom mig växte och blev stor
Tänk, lilla jag fick bli himmelrikets mor.
- Kören: Längesedan, längesedan är det någon såg oss
Längresedan är det någon mindes
Längesedan, längesedan är det vi fick tala
Längesedan är det någon lyssnade
Längelängelängesedan.
- Dottern: *Det verkar som om Jesusbarnet saknas.*
- Kvinnan: *Det var ju det jag sa – du får väl lägga dit en tomte eller något istället.*
- Dottern: Jag kan väl inte lägga dit en tomte!
- Kvinnan: Klart att du kan – det spelar väl som helst ingen roll!
- Dottern: Gör det inte?...

Del 4 – Det ringer på dörren...

Kören: Vem är det som kommer och stör om kvällen
oroar den lilla familjecellen
Någon som inte känner hyfs och fason
en sådan visar vi ingen pardon.

Mannen: Det är väl Jehovas som vill oss frälsa!
Kvinnan: Nej, det är nog gamla faster Elsa!
Säg då med mildaste ton och stämman
att jag för stunden inte är hemma.

(Dottern går till dörren)

Dottern: Tänk om det utanför dörren stod
någon som kunde ge mig mod,
en padda jag kunde kyssa till prins
men jag tror knappast att sådana finns.
Denna världens gud han är inte så god.
Nej, denna världens Gud han är nog inte så god.

(Utanför dörren står en man i lång rock – är han en lodis eller någon annan? Han sträcker fram handen till den förvånade dottern)

Ängeln: *Frid!*

Dottern: *Nilsson!*

Ängeln: *Du är ju riktigt rolig du!*

(Ängeln tar ett steg in i hallen, ser sig omkring och slår sig ner i fåtöljen)

Ängeln: *Äntligen hemma!*

Dottern: *Mamma, pappa – ni bör nog komma hit – genast!*

Kören: Vem är det som kommer och stör om kvällen
oroar den lilla familjecellen
Någon som inte känner hyfs och fason
en sådan visar vi ingen pardon.

Mannen: *Vem i hela friden är du?*

Ängeln: *Ära vare Gud i höjden och frid på jorden bland människor som han älskar!*

Kören: Gloria, gloria, in excelsis Deo. Gloria!

Ängeln: Du känner mig inte, vet ej vem jag är.
Mitt hemland sig gömmer i en helt annan sfär
jag bor bland de fattiga
jag bor bland de rika
ja, även bland snikna
och bittra och små.

Kören: Gloria, gloria...

Ängeln: Jag gått många mil för att gästa ert hem,
för Han har mig kallat, nu undrar ni vem!
Jo honom ni pyntat för
men glömt bort hans namn
för er har han nu öppnat sin famn
sitt hjärta, sin hand.

Kören: Gloria, gloria...

Mannen: Vilken underlig man, ej alls min typ,
bär säkert på sig läskiga kryp.
Bör nog ring polisen, en väktaredräng...
dock rör han inom mig en underlig sträng.

Kören: Gloria, gloria...

Kvinnan: Mitt hjärta slår stilla, min själ har fått ro
jag vet inte längre vad jag skall tro.
Borde bli rädd, skrika högt och gällt
men all min rädsla och skräck har smält.

Kören: Gloria, gloria...

Ängeln: Guds frid vill jag ge er och skänka ert hem
en doft av den himmel som räckas dem
som längtar och söker
men ej vet vem.
Han är er nära, en bönestund bort
Be ivrigt och starkt men gärna kort.
Han hör, Han är.

Kören: Gloria, gloria, Gloria in excelsis Deo.
Ära vare Gud i höjden. Gloria, Gloria!

Ängeln: *Ja, just det ja – här är en liten gåva som ni längtade efter – ta väl vara på den.*

(överlämnar inslaget Jesusbarn och tänder ett ljus)

Ängeln: *Och låt mig få tända ett ljus, tända det bara för er!
Frid på dig Lotta!*

Dottern: *Frid!*

Ängeln: Så skall det låta! (Ängeln går)

Del 5 – Någotting händer

Kvinnan: *Vad var det för något du fick?*

Dotten: *Jag vet inte!*

Mannen: *Men öppna då!*

(Man öppnar försiktigt paketet – kanske kan ett fristående musikstycke börja stilla här och expanderar medan de lägger Jesusbarnet i krubban)

Dottern: *Det är en liten docka!*

Kvinnan: *En docka? Är inte du för stor för leksaker?*

Mannen: *Men ser ni inte – det är ju Jesusbarnet som saknades i krubban!*

(Familjen fullbordar krubban och står i begrundan inför den medan musiken pågår.)

Kör, familj: Jag vet inte, (ev. kan kören sjunga detta under solot)
jag vet inte,
jag vet inte
vad jag ska tro!
- Skall jag tro?

Kvinnan: Vem är du
lilla barn
gjord i plast och bakelit?
Vad vill du,
i mitt hem,
vem var det som bar dig hit?

Du ger mig
ingen frid
du förstår, jag har ej tid
karriär
mycket flit
det är det som är min rit

Ändå kan
inte jag
ignorera dig min vän
du är den
som mig ser,
jag är inte redo än

Kör, familj: Jag vet inte,
jag vet inte,
jag vet inte
vad jag ska tro!
- Ska jag tro?

Kör/ Jesus: Var inte rädd, följ du mig och gå i frid.
Jag är ju den som i min hand har världens tid.
Allt vad du gör, vem du är och vad du vill,
allt känner jag, din skapare och Herre, till.

Du är så duktig och smart och framgångsrik,
du kan i iver trampa över många lik,
men det är ej den du innerst inne är.
Du är en flicka som sin tro i hjärtat bär.

Strävan och strid tjänar alls ingenting till,
målet är större än du anar, kan och vill.
Sök först mitt rike och min rättfärdighet
så skall du få del av himlens härlighet.

Dottern: Du mig ser
och mig ger
vad mig ingen annan ger
Nu jag ler
och dig ber
konstigt rädslan är ej mer.

Vem är du
vem är jag?
Frågorna har inget svar
så de sa
men jag vet
du är svar och hemlighet.

Kör, familj: Jag vet inte,
jag vet inte,
jag vet inte
vad jag ska tro!
- Ska jag tro?

Kör/Jesus: Var inte rädd, följ du mig och gå i frid,
du är mitt barn och jag skall ge dig all min tid.
Många är de som vill att du följer dem
men bara jag vet vägen till ditt sanna hem.

Jag gav mitt liv för att du skulle ha liv,
jag gav mitt allt för att du skulle smaka frid.
Ta nu emot all den kärlek jag vill ge
du måste öppna ögonen så du kan se.

Mannen: Inget jobb
inget hopp
utan framtid, så de sa
att jag var
ingen alls
inget bra, inget att ha

Så kom du
i mitt liv,
du låg där och såg på mig,
och jag såg
att du såg
vem jag var och du gav frid.

Kör, familj: Jag vet inte,
jag vet inte,
jag vet inte
vad jag ska tro!
- Ska jag tro?

Kör: Var inte rädd, följ du mig och gå i frid,
snart skall du märka att jag ej är särskilt blid
mot dem som ser på sin medmänniska som
oviktig, onödig, menlös eller dum.

Många har sagt att du alls ingenting är
men i min blick är du ju den som jag har kär.
Tro nu på mig, följ min väg och mina spår
snart skall du se att du får skörda vad du sår.

Sträck ut din hand, fatta min och snart vi går,
vi skall nå landet där ej finns en enda tår.
Mitt i vår värld går en väg som ligger glömd
den ligger djup i hjärtats varma kista gömd.

Förs: Här i vår värld, mitt bland kaos och världen brus
finns det en blick som lyser full av himmelskt ljus.
Han ser på oss och han kallar oss vid namn,
han skall oss leda till Guds rikes trygga hamn.

Kanske, trots allt, vågar jag i mörkret tro
att det från djupet går en ljus och härligt bro.
Kanske, trots allt, vågar jag till honom gå
så att jag livets mål och mening där kan nå.

Del 6 – Man möts igen

- Kvinnan: *Vad tror ni om att man skulle sätta det där ljuset du fick av den underlige mannen här vid krubban. Det känns liksom rätt på något sätt. Sätt det vid Jesusbarnet – så att det liksom lyser från stallet.*
- Dottern: *Mamma, vem är egentligen Jesus? Kan du berätta om honom?*
- Kvinnan: *Det är så underligt att jag vet så lite – Betlehem och det där kan jag ju förstås sedan skolan – men jag har alltid tänkt på det som en saga. Men jag vet inte vad jag skall tro.*
- Dottern: *Men pappa du kan väl berätta... men pappa, gråter du?*
- Mannen: *Ja, jag vet inte varför. Jag bara blev så glad – det var som om mina ögon hade blivit öppnade och jag fick se hur mycket jag älskar er. Det var som om Jesusbarnet såg rakt in i mig och sade att jag var älskad av Gud och sedan när jag såg er öppnades mina ögon och jag ...såg er...*
- Kören: Kom till mig, alla ni som är tynga av bördor.
Jag skall skänka er vila.
- Kom till mig, alla ni som är fyllda av sorger.
Jag skall skänka er glädje
- Kom till mig, alla ni som är fyllda av hatet.
Jag skall skänka er fred.
- Kom till mig, alla ni som är fyllda av oro.
Jag skall giva er frid.
- Kvinnan *Underligt, ända sedan mannen med rocken besökte oss har jag en stark upplevelse av att jag prioriterat fel i mitt liv och glömt något väsentligt – och samtidigt är jag inte orolig – bara förväntansfull.*
- Kören: Kom till mig alla ni som saknar hoppet.
Jag skall ge er en framtid.
- Kom till mig alla ni som saknar trons visshet.
Jag skall skänka er livet.

Kom till mig alla ni som vandrar i mörkret.
Jag är världens ljus!
Jag skall skänkar er vila.
Jag skall skänka er glädje.
Jag är världens ljus.

Dottern: *Tror ni att det var en ängel som besökte oss?*

Kören: Så tänds i världen hopp
och ljus och evighet.
Det ingen kunde tro,
det skedde denna natt.
Och ögon som ej kunde se,
och hjärtan som ej kunde be
de fylls av liv och framtidstro,
då själen kom till ro.

I fattigdom och nöd,
han föddes, världen kung.
På enkelt halm och strå
låg himlaljusets son.
Och vise män från fjärran land,
för hans skull korsat öknens sand.
Vill även du till barnet gå,
Guds son du skåda få.

Till alla dem som mist
sitt hopp och all sin tro
kom han att söka upp
vartenda vilset får.
han letar, ropar efter dej,
vad än du gör, säg inte nej,
din längtan är hans längtans rop
– han svarar i ditt dop.

Kören: Ge nu ära åt himlens Gud!
”- Frid på jorden”, änglarna sjunger.
Gud här öppnat himmelens famn,
hopp och tro till alla giver.
De som räds för natt och död,
ser i Sonen Livets bröd.

- Ängeln: Snart tändes juleljus,
och världen stilla blir
inför det under som
i nattens tystnad sker.
Och barnet som vi skådar fött,
snart för vår synd på korset dött
han gör det för att du skall få
det liv du ej kan nå.
- Alla: Ge nu ära åt himlens Gud!
”- Frid på jorden”, änglarna sjunger.
Gud här öppnat himmelens famn,
hopp och tro till alla giver.
De som räds för natt och död,
ser i Sonen Livets bröd.
- Kören: När du skall vandra ut
i världens ensamhet
och vilshet och natt
tätt följer dina steg,
Maria har blott för din skull
fött världens kung i stallets mull.
Han ser på dig, han älskar dig,
han ger sitt liv för dig.
- Var därför aldrig rädd,
Guds son han leder dig
om du vill ta hans kors
och följa i hans steg.
Om du går vilse på din väg,
knäpp dina händer, bed och säg:
Min Herre och min Guds förlåt
– han torkar bort din gråt.
- Familjen: I rädsans ensamhet
vi slöt oss för varann.
Vi kunde inte se
att livet då försvann.
Vi sökte gå i egen kraft,
den tron på oss vi länge haft,
men när Guds ängel sökte oss,
vår tro blev blott ett bloss.

Så vandra du med oss
som livets väg har sett.
Din längtan har ett svar
som heter Jesus Krist.
Han ser din nöd och vilsenhet,
han bär din skam och ensamhet.
Varthän du går, han går med dej
– för dej han offerar sej.

Kören: Nu lider det mot jul
och huset fylls av krav.
Glöm inte bort det ljus
som Gud i natten gav.
Det fyller hjärtats mörka rum,
ger ljud åt stämman som var stum.
Sjung ut den längtan hjärtat bär,
det ängelns sång dig lär.

Alla: Ge nu ära åt himlens Gud!
"- Frid på jorden", änglarna sjunger.
Gud här öppnat himmelens famn,
hopp och tro till alla giver.
De som räds för natt och död,
ser i Sonen Livets bröd.

